

sterniss in Beziehung stehend 6, 8. — c) der mittlere so v. a. von mittlerer Beschaffenheit, Stärke, Grösse u. s. w.: स्थविष्ठ, म०, अणिष्ठ KĀND. UP. 6, 3, 1. TS. 2, 5, 5, 2. KĀTJ. ÇR. 25, 4, 40. वाचु AIT. BR. 3, 24. ÂÇV. ÇR. 4, 8. मन्त्र, म०, तार (उत्तम) und हुत, म०, विलम्बित Ind. St. 4, 103. fgg. 269. 8, 263. RV. PRĀT. 13, 17. 18. ÂÇV. ÇR. 8, 12. ÇĀNKH. ÇR. 1, 4, 7. 14, 25. WEBER, GJOT. 83. अथमा, म०, अथ्या M. 12, 41. उत्तम, म०, अथम 3. Spr. 1077. 2376. उत्तम, म०, कनीयस् PĀNĀT. 16, 7. मुख्य (मकुत्), म०, अथन्य MBH. 2, 176. fg. R. GORR. 2, 109, 20. उत्तम, म०, अथन्य M. 12, 43. 46. नीचाः, म०, उत्तमाः Spr. 1979. अ्रेष्ठा, म०, अथमा (नायिका) Cit. beim Schol. zu ÇĀK. 9, 6. प्रथम, म०, उत्तम M. 8, 138. मूलमाः, बुद्धेः परं गताः, मध्यमो जनः Spr. 4888. सत्पुरुषाः, मध्यमाः, मानुषराजताः 376, v. 1. सा-कुस, दण्ड, दम M. 8, 120. 263. 276. 9, 241. 284. 287. JĀG. 1, 365. परि-माण NĪLAK. 120. मध्यमायुस् Suçr. 4, 124, 15. निष्पावा 2, 173, 14. मृदु, म०, खर 176, 12. वीर्य 293, 9. ÇĀNĜ. SĀMĪ. 3, 1, 8. 4, 8. 9. पूरुष Spr. 4391. सुखं च दुःखं च 4836. धन M. 9, 113. जव MBH. 7, 4890. मान WEBER, GJOT. 98. गति Verz. d. Oxf. H. 323, b. 326, a, No. 770. AK. 3, 4, 24, 150. हास 1, 1, 3, 35. शक्ति RAGH. 17, 58. वृष्टि VARĀH. BRH. S. 8, 49. SŪRJAS. 1, 56. VARĀH. LAGHŪ. 2, 16 in Ind. St. 2, 286. यौवना Schol. zu Çiç. 8, 36. कैशिकी, मध्यमारुढी Verz. d. Oxf. H. 208, a, 35. fg. PRĀTĀPAR. 11, a, 1. 2. परा, पश्यती, म०, वैखरी (अवस्था) WEBER, RĀMAT. UP. 333. fg. ALĀNĪKĀRAKAUSTUBHA im ÇKDR. — d) zwischen zwei feindlichen Parteien stehend, unbetheiligt, neutral: म०, विजिगीषु, उदासीन, शत्रु M. 7, 155. MBH. 2, 159. RĀGH. 13, 7. KĀM. NĪTIS. 8, 18. 21. fg. 33. 55. 11, 19. — 2) m. a) = मध्यदेश AK. 2, 1, 7. H. 931. H. an. MED. — b) Bez. der mittleren d. i. 4ten (5ten AK.) Note AK. 1, 1, 3, 1. TRIK. 3, 3, 301. H. 1401. H. an. MED. MBH. 12, 6859. 14, 1419. Ind. St. 4, 103. 139. fg. 331. 8, 239. fg. 269. Verz. d. Oxf. H. 200, b, 17. As. Res. 3, 68. 9, 456. fgg. die mittlere der drei musikalischen Scalas: पञ्चमध्यमगान्धार्यामत्रयविशारदाः MĀRK. P. 106, 58. As. Res. 9, 439. fgg. ein best. Rāga DHAR. im ÇKDR. — c) मध्यम oder vollständig पुरुष die 2te Person NĪR. 7, 2. P. 1, 4, 101. 105. — d) Gouverneur einer Provinz H. 690. HALĀJ. 2, 267. — e) eine Gazellenart DHAR. im ÇKDR. — f) N. des 18ten Kalpa (s. कल्प 2, d) Verz. d. Oxf. H. 32, a, 2. Nach der gleichnamigen Note (s. b.) benannt. — 3) m. n. die Mitte des Leibes, Taille AK. 2, 6, 30. H. 607. H. an. MED. HALĀJ. 2, 362. तनुमध्यमा MBH. 3, 2777. 4, 255. R. 1, 9, 22. चारुमध्यमा 52. सुमध्यमा MBH. 1, 2081. 2099. R. 3, 32, 49. ÇRUT. 31. BRAHMA-P. in LĀ. (II) 53, 10. 57, 18. KATHĀS. 39, 5. — 4) f. अ) der Mittelfinger AK. 2, 6, 33. H. 593. H. an. MED. HALĀJ. 2, 383. त्रिवृत्प्रज्ञानमुपस्थो योनिर्मध्यमा TBR. 3, 11, 9, 6. KAUC. 36. Suçr. 4, 123, 13. 2, 53, 14. — b) ein mannbares Frauenzimmer AK. 2, 6, 1, 8. H. 511. H. an. MED. — c) = कर्पिका Samenkapsel der Lotusblüthe H. an. MED. a central blossom Wilson. — d) ein Metrum von 4 Mal drei Silben MED. — 5) n. a) Mitte: मिथोऽवगृह्योर्मध्यमेन zwischen AV. PRĀT. 4, 42. — b) N. des 12ten Kāṇḍa im Çatapathabrāhmaṇa WEBER, Lit. 114. fg. des 14ten (in der Kāṇḍa-Schule) Verz. d. Oxf. H. 393, a, No. 116. fg. — Vgl. अ०, यव०, सिलिक०, मध्य, माध्यम, माध्यमिन्य. मध्यमक (von मध्यम) adj. f. ०मिका a) der mittlere MĀRĪH. 49, 19. — b) gemeinsam: मध्यमकं हि यजमानस्य पत्नीनां च द्रव्यम् Schol. zu KĀTJ. ÇR. 981, 8. — 2) f. ०मिका a) ein mannbares Frauenzimmer ÇANDAR. im

ÇKDR. — b) Titel des 2ten (ursprünglich mittleren) Grantha des KĀṭhaka Ind. St. 1, 69. 3, 434.

मध्यमकवृत्ति und मध्यमिकवृत्ति (म० + वृ०) f. Titel einer Schrift BURN. Intr. 339. 362.

मध्यमकालंकार (मध्यमक + अ०) m. Titel einer buddh. Schrift WASSILJEW 273.

मध्यमकालोक (मध्यमक + आ०) m. desgl. WASSILJEW 293.

मध्यमकेय (von मध्यमक) m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 2, 1190.

मध्यमखण्ड (म० + ख०) n. das mittlere Glied in einer algebraischen Gleichung COLEBR. Alg. 187.

मध्यमजात (म० + जात) adj. in der Mitte geboren, der mittlere: सुत MBH. 1, 8452.

मध्यमटोका (म० + टी०) f. Titel einer Schrift des Kumārila HALL 170.

मध्यमनोरमा (म० + म०) f. Titel einer grammatischen Schrift, einer Verkürzung der Manoramā, COLEBR. Misc. Ess. II, 41. fg.

मध्यमन्दिर (म० + म०) 1) m. N. pr. eines Autors Verz. d. Oxf. H. 247, a, 28. — 2) n. Titel einer Schrift WILSON, Sel. Works I, 139.

मध्यमपद (म० + पद) n. das zu ergänzende Mittelglied in einem zweitheiligen Compositum; so erklärt z. B. der Schol. zu AMAR. 6 रुसित-पठितम् durch रुसितकारिपठितम् und nennt jene Zusammensetzung मध्यमपदलोपो समासः.

मध्यमपान (म० + पान) n. die mittlere Ueberfahrt, der mittlere Weg zum Heil (beiden Buddhisten) KÖPPEN I, 418. — Vgl. महापान und क्षीनपान.

मध्यमरात्र (म० + रात्रि) m. Mitternacht AIT. BR. 4, 5. KAUC. 84. — Vgl. मध्यरात्र.

मध्यमलोक (म० + लोक) m. die mittlere (zwischen Himmel und Unterwelt gelegene) Welt, die Erde TRIK. 2, 1, 1. पाल Beschützer der mittleren Welt, König VIKR. 86, 8. RAGH. 2, 16. मध्यमलोकेन्दु der Mond der mittleren Welt so v. a. König RĀGA-TAR. 3, 53. मध्यमो लोकः M. 2, 233 ist die zwischen der Erde und dem Brahmaloḥka gelegene Welt. — Vgl. मध्यलोक.

मध्यमवयसै (म० + वयस्) n. das mittlere Alter ÇAT. BR. 12, 9, 1, 8.

मध्यमवयस्क (wie eben) adj. von mittlerem Alter WILSON.

मध्यमवाहू (म० + वाहू) adj. nach SĀJ. mit mittlerer Geschwindigkeit fahrend: मा वा रथौ मध्यमवाहूते भूत् RV. 2, 29, 4. vielleicht mit dem mittleren d. h. einem einzigen zwischen den Lannen gehenden Rosse fahrend.

मध्यमशी (म० + शी) m. etwa intercessor; andere Erkl. s. bei Mahidh. zu VS. 12, 86. ततो यद्मं वि वाधस्व उग्रो मध्यमशीरिव RV. 10, 97, 12. AV. 4, 9, 4.

मध्यमस्थ (म० + स्थ) adj. gaṇa ब्राह्मणादि zu P. 5, 1, 124. — Vgl. मध्यस्थ und माध्यमस्थ.

मध्यमस्थौ (म० + 2. स्था) adj. in der Mitte stehend, den Mittelpunkt (einer Gemeinschaft) bildend: सज्ञातानाम् VS. 27, 5.

मध्यमस्थैय n. nom. abstr. dazu: रथ्यै पोषाय सज्ञातानां मध्यमस्थैयौय TS. 4, 4, 5, 1.

मध्यमागम (मध्यम + आ०) m. der mittlere Âgama, Bez. einer der 4 Âgama bei den Buddhisten WASSILJEW 113. fg. 130.

मध्यमाङ्गिस् m. der mittlere (मध्यम) Aṅgiras (Gesetzgeber), der A.